

**ODESSA
NATIONAL UNIVERSITY
HERALD**
Volume 19 Issue 1(20) **2014**
SERIES
GEOGRAPHY
& GEOLOGY

**ВІСНИК
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
Том 19 Випуск 1(20) **2014**
СЕРІЯ
ГЕОГРАФІЧНІ
ТА ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA I. I. MECHNIKOV NATIONAL UNIVERSITY

ODESSA NATIONAL
UNIVERSITY
HERALD

Series: Geography & Geology

Scientific journal

Published Four issues a year

Series founded in 1996

Volume 19 Issue 1(20) 2014

Odessa
ONU
2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Географічні та геологічні науки

Науковий журнал

Виходить 4 рази на рік

Серія заснована у 1996 р.

Том 19, випуск 1(20) 2014

Одеса
ОНУ
2014

Засновник та видавець – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Редакційна Рада журналу:

І. М. Коваль (*головний редактор*), В. О. Іваниця (*заступник головного редактора*), О. В. Александров, С. М. Андріївський, Ю. Ф. Ваксман, В. В. Глебов, Л. М. Голубенко, Л. М. Дунаєва, В. В. Заморов, О. В. Запорожченко, В. Є. Круглов, В. Г. Кушнір, В. В. Менчук, М. О. Подрезова, О. В. Сминтина, В. І. Труба, В. М. Хмарський, О. В. Чайковський, С. А. Черкез, Є. М. Чорноіваненко.

Редакційна колегія серії:

І.М.Буйневич, доктор філософії (Філадельфія, США); Г.В.Вихованець, д-р геогр. наук, професор; Є.І.Ігнатов, д-р геогр. наук, професор (Москва, РФ); В.І.Михайлов, д-р геогр. наук, професор; В.І.Михайлюк, д-р геогр. наук, професор; В.Д.Пейчев, д-р геогр. наук, професор (Варна, Болгарія); З.Прушак, д-р геогр. наук, професор (Гданськ, Польща); Л.Г.Руденко, д-р геогр. наук, академік НАН України; О.О.Світличний, д-р геогр. наук, професор; О.Г.Топчієв, д-р геогр. наук, професор; Х.Ф.Корал, доктор філософії, професор (Істанбул, Туреччина); О.В.Чепіжко, д-р геол. наук, професор; Є.А.Черкез, д-р геол.-мін. наук, професор; В.І.Шмуратко, д-р геол. наук, професор (*заступник наукового редактора*); Є.Ф.Шнюков, д-р геол.-мін. наук, академік НАН України; Ю.Д.Шуйський, д-р геогр. наук, професор (*науковий редактор*); В.В.Яворська, д-р геогр. наук; Т.А. Яніна, д-р геогр. наук, професор (Москва, РФ); В.В.Янко, д-р геол. наук, професор (*заступник наукового редактора*); Т.В. Козлова, канд. геол.-мін наук, доцент (*секретар редколегії*).

Відповідальний за випуск – проф. Ю.Д.Шуйський

Establisher and Publisher – Odessa I.I. Mechnikov National University

Editorial Council of ONU Herald:

I.N.Koval' (*Editor-in-Chief*); V.O.Ivanytsia (*Deputy Editor-in-Chief*); A.V.Alexandrov, S.M.Andriievskyi, Yu.F.Vaksman, V.V.Glebov, L.M.Golubenko, L.M.Dunayeva, V.V.Zamorov, O.V.Zaporozhchenko, V.Ye.Kruglov, V.G.Kushnir, V.V.Menchuk, V.O.Podrezova, O.V.Smyntyna, V.I.Truba, V.M.Khmarskyi, O.V.Chaikovskyi, Ye.A.Cherkez, Ye.M.Chormoivanenko.

Editorial Board of Issue:

Yu.D. Shuisky, Geography (Odessa, Ukraine) – *Scientific Editor of the Serie*; V.I.Shmuratko, Geology (Odessa, Ukraine) – *Vice-Editor of the Issue*; V.V.Yanko, Geology (Odessa, Ukraine) – *Vice-Editor of the Issue*; I.V.Buynievich, Geology (Philadelphia, USA); G.V.Vykhovantsev, Geography (Odessa, Ukraine); E.I.Ignatov, Geography (Moscow, Russian Federation); Kh.F.Koral, Geology (Turkey, Istanbul); V.I.Mikhaylov, Geography (Odessa, Ukraine); V.I.Mikhayliuk, Geography (Odessa, Ukraine); N.S.Panin, Geology (Bucharest, Rumania); V.D.Peychev, Geography (Varna, Bulgaria); Zb.Pruszek, Geography (Gdansk, Poland); L.G.Rudenko, Geography (Kyjiv, Ukraine); O.O.Svitlychny, Geography (Odessa, Ukraine); O.G.Topchiyev, Geography (Odessa, Ukraine); F.V.Chepizhko, Geology (Odessa, Ukraine); E.A.Cherkez, Geology (Odessa, Ukraine); E.F.Shniukov, Geology (Kyjiv, Ukraine); T.A.Yánina, Geology (Moscow, Russian Federation); V.V.Yavorskaya (Odessa, Ukraine); T.V.Kozlova, Geology (Odessa, Ukraine) – *The Board Secretary of Issue*.

Response for the Issue – Prof. Yu.D.Shuisky

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:

Серія КВ № 11466–339Р від 07.07.2006 р.

Затверджено до друку Вченою радою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Протокол № 10 від 26 июня 2014 р.

ЗМІСТ

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

ВСТУП

НАУКОВА ТЕМАТИКА НА ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ТА РОЗРОБКА НАУКОВИХ ПРОГРАМ.....	11
---	----

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Шуйский Ю.Д. БЕРЕГА И ПОДВОДНЫЙ СКЛОН ЧЕРНОГО МОРЯ В РАЙОНЕ КИНБУРНСКОГО ПРОЛИВА.....	15
Берлинский Н.А. НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОМЕРНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ПОЛЕЙ ВЗВЕШЕННЫХ НАНОСОВ В УСТЬЕВОЙ ОБЛАСТИ ДУНАЯ	34
Иноземцев Ю.И., Ступина Л.В., Тюленева Н.В., Парышев А.А., Маслаков Н.А., Сидоренко В.Б., Рыбак Е.Н., Мельниченко Т.А., Паславская О.В. ПАЛЕОГЕОГРАФИЯ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ШЕЛЬФА ЧЕРНОГО МОРЯ В ГОЛОЦЕНЕ	43
Выхованец Г.В., Муркалов А.Б., Стоян А.А. ДИНАМИЧЕСКАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ РАЗМЕРОВ ПЕСЧАНЫХ ПЛЯЖЕЙ В БЕРЕГОВОЙ ЗОНЕ ЧЕРНОГО МОРЯ.....	53
Бахтіарова Л. І. ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИЧИН ТА НАСЛІДКІВ МЕЛІОРАЦІЙ В РЕГІОНІ ПРИЧОРНОМОР'Я	69
Леонова Н.Б., Несмеянов С.А., Виноградова Е.А., Воейкова О.А., Хайкунова Н.А. ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛОКАЛЬНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ РЕЛЬЕФА НА СТОЯНКАХ ОТКРЫТОГО ТИПА (МИКРОФАЦИАЛЬНЫЙ УРОВЕНЬ ИССЛЕДОВАНИЙ)	79
Шуйский Ю.Д., Холопцев А.В. ИЗМЕНЕНИЯ СРЕДНЕЙ ГЛУБИНЫ МИРОВОГО ОКЕАНА КАК ВОЗМОЖНАЯ ПРИЧИНА ЗАВЕРШЕНИЯ ВЮРМСКОГО ОЛЕДЕНЕНИЯ.....	92

ЕКОЛОГІЯ ОКЕАНІВ ТА МОРІВ

Совга Е.Е., Кириленко Н.Ф. МНОГОЛЕТНЯЯ ДИНАМИКА БИОГЕННЫХ ЭЛЕМЕНТОВ В ЭКОСИСТЕМЕ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ШЕЛЬФА ЧЕРНОГО МОРЯ	105
Воробьева Л.В., Нестерова Д.А., Полищук Л.Н., Кулакова И.И., Синегуб И.А. СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПЕЛАГИЧЕСКИХ И ДОННЫХ СООБЩЕСТВ СЕВЕРО-ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ ЧЕРНОГО МОРЯ	113
Шурова Н.М. ИЗМЕНЧИВОСТЬ СТРУКТУРНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ПОСЕЛЕНИЙ МИДИИ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ШЕЛЬФА ЧЕРНОГО МОРЯ	121

ГРУНТОЗНАВСТВО ТА ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ

Биланчин Я.М., Буяновский А.А., Леонидова И.В., Струцинская Е.Е.
ЭКОЛОГО-ГЕОХИМИЧЕСКИЕ И ГЕОГРАФО-ГЕНЕТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ
ПОЧВООБРАЗОВАНИЯ НА ПОБЕРЕЖЬЕ СЕВЕРО-ЗАПАДА ЧЕРНОГО МОРЯ И
НА ОСТРОВЕ ЗМЕИНЫЙ129

Тригуб В. І.
ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО НОРМУВАННЯ ГРАНИЧНО ДОПУСТИМИХ
КОНЦЕНТРАЦІЙ ФТОРУ В СИСТЕМІ
«ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – ЛЮДИНА»139

СУСПІЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

Топчієв О.Г., Тієнко З.В., Шашеро А.М.
ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....153

Пересунчак О.С.
ПАМ'ЯТКИ АРХЕОЛОГІЇ В РАЙОНІ СЕРЕДНЬОЇ ТЕЧІЇ Р. ПІВДЕННИЙ БУГ170

ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

ЗАГАЛЬНА ТА МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ

Федорончук Н.А., Сучков І.О.
ДЕЛЬТА ДУНАЮ: СУЧАСНІ ЛІТОДИНАМІЧНІ ПРОЦЕСИ.....179

Половка С. Г.
МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ – ОДНА З РУШІЙНИХ СИЛ НАУКОВИХ ІДЕЙ
АКАДЕМІКА АН УКРАЇНИ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В ГАЛУЗІ
ГЕОЛОГІЇ ОКЕАНІВ І МОРІВ В УКРАЇНІ187

Сучков И.А., Тюленева Н.В.
ГЕОХИМИЯ ОСАДКОНАКОПЛЕНИЯ В ГОЛОЦЕНЕ В ПРЕДЕЛАХ СЕВЕРО-
ЗАПАДНОГО ШЕЛЬФА ЧЕРНОГО МОРЯ.....196

ЮВІЛЕЇ

Тригуб В.І., Попельницька Н.О.
ЯРОСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ БІЛАНЧИН (до 75-річчя від дня народження)205

КРАТКИЕ ПРАВИЛА ДЛЯ АВТОРОВ210

CONTENTS

GEOGRAPHICAL SCIENCES

INTRODUCTION	11
PHYSICAL GEOGRAPHY AND NATURAL RESOURCES USAGE	
Shuisky, Yu.D. MORPHOLOGY OF THE BLACK SEA COAST BETWEEN LAGERNAYA SPIT AND THE OCHAKOVSKIY CAPE	15
Berlinsky, N.A. SOME REGULARITIES OF SUSPENDED MATTERS FIELDS FORMATION IN DANUBE MOUTH AREA	34
Inozemtsev, Yu.I., Stupina, L.V., Tyuleneva, N.V., Paryshev, A.A., Maslakov, N.A., Sidorenko, V.B., Rybak, E.N., Melnichenko, T.A., Paslavskaya, O.V. PALEOGEOGRAPHY OF THE NORTH WESTERN BLACK SEA SHELF DURING HOLOCENE	43
Vykhovanets, G.V., Murkalov, A.B., Stoyan A.A. DYNAMICAL STABLE OF SANDYBEACH DIMENSIONS IN THE BLACK SEA COASTAL ZONE	53
Bakhtiarova, L.I. HISTORICAL RESEARCH OF MELIORATION CAUSES AND EFFECTS IN REGION OF COASTAL TERRITORIES NEAREST THE BLACK SEA	69
Leonova, N.V., Nesmeyanov, S.A., Vinogradova, E.A., Voeykova, O.A., Khaikunova, N.A. THE USING OF LOCAL ELEMENTS OF THE RELIEF ON THE OPEN UPPER-PALEOLITIC SITES (MICROFACIAL LEVEL OF RESEARCHES)	79
Shuisky, Yu.D., Kholoptsev, A.V. CHANGES IN THE AVERAGE DEPTH OF THE WORLD OCEAN AS A POSSIBLE CAUSE OF THE COMPLETION OF THE W RM GLACIATION	92
OCEAN AND SEAS ECOLOGY	
Sovga, E.E., Kyrlyenko, N.F. LONG-TERM DYNAMICS OF BIOGENIC ELEMENTS IN THE NW BLACK SEA SHELF	105
Vorobyova, L.V., Nesterova, D.A., Polyshchuk, L.N., Kulakova, I.I., Sinegub, I.A. PRESENT STATE AND BENTHIC COMMUNITIES OF THE NORTH-WESTERN BLACK SEA	113
Shurova, N.M. VARIABILITY OF THE STRUCTURAL ORGANIZATION OF MUSSEL SETTLEMENTS FROM NORTH-WESTERN SHELF OF BLACK SEA	121

SOIL SCIENCE AND SOIL GEOGRAPHY

Bilanchin, Ya.M., Buyanovskiy, A.O., Leonidova, L.V., Strutcyńska, O.E. ECOLOGICAL-GEOCHEMICAL AND GEOGRAPHICAL-GENETICAL FEATURES OF SOIL FORMATION WITHIN COASTAL ZONE IN THE NORTH-WESTERN BLACK SEA AND ON ZMIINY ISLAND	129
Trigub, V.I. ASSESSMENT OF ENVIRONMENTAL REGULATION OF MAXIMUM PERMISSIBLE CONCENTRATIONS OF FLUORINE IN «ENVIRONMENT–HUMAN» SYSTEM HUMAN GEOGRAPHY	139
Topchiev, O.G., Titenko, Z.V., Shashero, A.N. PROBLEMS OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT AND THE TERRITORY ORGANIZATION AROUND OF UKRAINE COASTAL REGIONS	153
Peresunchak, O.S. ARCHAEOLOGICAL SITES IN THE MIDDLE CURRENT OF SOUTHERN BUG RIVER.....	170

GEOLOGICAL SCIENCES

GENERAL AND MARINE GEOLOGY

Fedoronchuk, N.A., Suchkov, I.A. THE DANUBE DELTA: MODERN PROCESSES OF LYTHODYNAMIC	179
Polovka, S.G. MARINE GEOLOGY IS ONE OF BASIC SCIENTIFIC IDEAS OF AKAD. V.I.VERNADSKY AND ITS REALIZATION IN MODERN SCIENCE OF UKRAINE ..	187
Suchkov, I.A., Tuleneva, N.V. GEOCHEMISTRY OF SEDIMENT FORMING PROCESSES IN THE NORTH- WESTERN BLACK SEA SHELF	196

ANNIVERSARY

Trigub, V.I. & Popelnitskaya, N.O. YAROSLAV MIKHAILOVICH BILANCHIN	207
PRINCIPLES FOR AUTHORS	212

Технічний редактор *Вітвицька В. Г.*

Підписано до друку 05.03.2014 р. Формат 70×108/16. Ум. друк. арк. 18,55.
Тираж 100 прим. Зам. № 944.

Видавець і виготовлювач

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
65082, м. Одеса, вул. Єлісаветинська, 12, Україна
Тел.: (048) 723 28 39
e-mail: druk@onu.edu.ua